

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XIX. Sitne Papae Iurisdictio spiritalis coërcitiua, vt etiam conscientias
legibus obliget?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

IV. PRAXIS VETERIS TEST. docet, Pontificem non Scripturam esse Iudicem debere. Patet suprà: Vide *Bec. Manual. l. 1. c. 5.*

V. PRAXIS NOVI TESTAM. docet idem. I. Circumcisio & legalium Christianis obseruanda? Desidit Concilium; non Scriptura; non Paulus & Barnabas: *Act. 13. 14. 15.* En & alias controuersias; quas Ecclesia determinare debuit; non potuit Scriptura. 1. Quartadecimanorum de Paschatis die. 2. Delapsis post Baptismum, an absoluendi. Negabat Nouatus damnatus anno 255. 3. De Trinitate, an tres realiter distinctæ sint Personæ? Negabat Sabellius; damnatus anno Christi 319. 4. De *ἀποστολία* æterna: quam negabat Arius; damnatus anno 325. 5. De Personis in Christo duabus affirmabat Nestorius, vnâ negans; dānatus an. 454. 6. Contrā Eutyches; dānatus ann. 454. 7. Duas in Christo voluntates fingebant Monotelitæ; damnati anno 679. 8. Spirit Sanctum esse Deum negabant Macedoniani; damnati anno 383. 9. Baptismum validè datum repeti posse aiebat Marcion: damnatus anno 313. 10. Datum ab hæreticis repeti debere aiebant Donatistæ; damnati anno 313. 11. Solis naturæ viribus legem impleri posse aiebat Pelagius; damnatus anno 416. 12. Paruulos nasci in pecc. orig. esseque Baptismo abolendum negabant Pelagius & Cœlestius; damnati anno 416. &c. Luthero-caluinistæ fatentur iustè damnatos: At facta est damnatio ab Ecclesia clarè, vt partes sciuerint sententiam; quam Scriptura nequit ita clarè pronunciare; ac proinde necesse iudex sola potest.

QVÆSTIO XIX.

Sitne Papæ Iuridictio cœciliua, vbi possit condere leges, obligare conscientias, punire transgressores?

LUTHERVS lib. 1. de Captiu Babyl. c. de Ba. 11. ait: *Quis dedit Papæ potestatem captiuanda libertatis nostræ, per Baptismum nobis donata? Cum nullus hominum habeat ius vnus Syllaba constituenda super Christianum hominem; nisi fiat eiusdem consensu.* Similia & alibi. Idem factu monstrauit, cum anno 1520. Corpus Iuris Canonici publicè combussit in rogo Wittenbergæ; testibus Cochleæ & Surio. Melanchthon docet idem in *Confess. Aug. art. 28. &c.* Itemque CALVINVS *Instit. l. 4. c. 10. 11. 12.*

Horum doctrinæ summa in tribus consistit. I. Non posse Papam, aut Episcopos vllam veram condere legem, quæ non sit expressè in S. Scriptura. Possè tamen ordinem disciplinæ constituere in aduendo templo. canendis Psalmis. &c. Sed neque hoc cū obligatione conscientiæ, nisi ratione scandali. II. Nec posse eos cogere Christianos ad seruandâ Dei legē; nisi iudicialiter procedendo contra transgressores, aut monendo, increpandoue. III. Esse excōmunicandi potestatem, sed penes Ecclesiam, id est, Ministros populo consentiente? Sic omnes.

SVADENT istis. 1. *Matth. vlt. Docentes eos seruare omnia, quæcunque mandauero vobis, sc. mea, non vltra, mandata.*

2. *Deut. 4. Non addetis ad verbum, quod ego loquor vobis, neque minuetis ex eo.* *Deut. 12. Quod præcipio tibi, hoc tantum facito: non addas, neque minuas, scilicet. præcepta.* 3. *Isa. 33. Dominus Iudex, & Legisfer noster.* *Iacob. 4. Vnus est legislator & Iudex.*

4. *Ies. 29. Timuerunt me mandato hominis, & doctrinis.* Sic & *Matth. 15. Marc. 7.*

5. *2. Cor. 3. Vbi Spiritus Domini, ibi libertas.* *Gal. 4. Qua libertate Christus nos liberauit.*

6. Christus antiquauit leges Diuinas ce-

Z remo-

ceremoniales & judiciales: ergo minus voluit Humanas imponi, & plures, & grauiores istis iudaicis.

7. 4. Reg. 16. Altare alterum addiderunt templo Achaz & Viias; at Deus id reprobavit: cap. 17. Samaritæ puniuntur à Deo immissis leonibus, quòd nouis ceremoniis coluissent Deum: cap. 21. Manasses peccauit, quòd aras in templo extruxisset, citra præceptum Dei.

8. 1. Cor. 7. Verat conscientias in hominum redigi s. ruitutem: *Nam pretio emti estis, nolite fieri serui hominum. Si potes fieri liber, magis utere.*

9. Conscientia ad solius Dei pertinet forum: *Nam homo non potest damnare ad inferos; ergo, nec obligare sub pœna damnationis.*

AUTOR. Cùm omnis vera lex sit & directiua & coactiua; utpote quæ, ait Arist. 10. Eth. c. 9. *vim habet immediatè à Deo, vel mediatè:* Cùm homo quoque possit habere auctoritatem in conscientias subditorum sub peccato obligandas: quippe pater audiendus, ut Deus, est: Vnde Rom. 13. *Necessitati subiecti estote, non tantum propter iram, sed etiam propter conscientiam.* Nam qui Potestati resistunt, Dei ordinationi resistunt. Ideo, Eph. 6. *Serui obedite Dominis. &c. sicut Christo.*

Idcirco in sua diœcesi Epit. opus, Papam in orbetoto eandem habere potestatem in ferendis legibus semper creditum fuit; etiam ad actus per se indifferentes, faciendo necessarios.

¶ Ut patet in suffocatis, ac idolothytis cauendis. Act. 15. Inque bigamis non ordinandis. 1. Tim. 3. Sic & Vetus Script. Deut. 17. *Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio; ex decreto Iudicis morietur.* 1. Cor. 4. *Quid vultis? in virga veniam?* id est, aiunt Chryf. & August. l. 3.

contra Parm. c. 1. in iudiciaria puniendi potestate? Hebr. 13. *Obedite Præpositis vestris.*

2. Traditio perpes probat idem. Nullum fuit vnquam Cõcilium, quod non aliquid præcipiat cum obligatione.

3. Ratio fauet. Quia Lex Euangelica sæpè nimis est vniuersalis, ut determinatione indigeat obligante item, ut Euangelium. Sic ex illo: *Qui mihi ministrat, &c. fit lex: Qui continere nolunt, non ordinentur.*

DICO AD I. At & Prælatorum mandata seruari mandauit Deus: *Qui vos audit, me audit.*

AD II. Verbum ibi est Decalogus, nec augendus, nec minuendus. Nam alia præcepta Iudæi multis additis rectè auxerunt. *Vel:* Rem præceptam, seu opus, non duplicabitis, seu minuetis: *Ut non comedetis duos agnos, cum vnus sit præceptus. Vel:* Non corrumpetis addendo, seu minuendo.

AD III. Vnus est primarius ac Summus legifer; at & alii sunt subordinati; qui à Deo iudicandi sunt, non à subditis.

AD IV. Mandata hominum sunt, quæ nec in spirante Deo, nec ab legitimo Magistratu facta sunt; & ea Vel diuinis contraria; qualia Matth. 23. arguuntur: Vel inutilia ac vana; qualia tamen diuinis anteponebant Pharisæi, Marc. 7. Vel bona, sed pluris æstimata, quàm diuina: de quibus ait Matth. 23. *Huc oportet facere, & illa non omittere.*

AD V. Libertas Christiana est in tribus: A peccato: Rom. 6. A seruitute moralis legis, quæ pœnam minabatur, & gra-

& gratiam sufficiebat nullam; vti lex Christiana dat. A seruitute ceremonialium & iudicialium Moysis; Non à lege Prælatorum: nam *Obedite Præpositis. &c.* 1. Pet. 2. *Non quasi velamen habentes malitia libertatem.*

AD VI. Antiquauit; quia impleuit, vti figuras veritate præsentæ. Hebr. 7. *Translatio enim Sacerdotio, necesse est, vt legis translatio fiat, id est, mutatio, non vt nulla foret lex.* Neque leges Ecclesiæ Vniuersales sunt plures quatuor, de Festis, Ieiuniis, Confessione & Communione: cæteri Canones sunt particulares. Nec sunt graues; cum sint quædam determinationes iuris diuini ad tempora certa.

AD VII. Isti omnes peccarunt peccatum idololatriæ. Nam Achaz extruxit aram ad formam idoli in Damasco: Manasses M. litia cœli, seu siderum: Samaritæ Babylonicam idololatriam miscuerunt cum Iudaismo.

AD VIII. Vetat seruire hominibus propter homines; sed Deo in hominibus. Ita Chryl.

AD IX. Conscientiæ pertinent ad solum Deum; vel quòd solus eas introspicat: vel, quòd sic legibus eas vinciat, vt sentiant se peccasse in transgressione. Hoc, non isto modo, etiam Magistratus obligat: Et quidem ad pœnam æternam, quatenus violatione legis humanæ Deus offenditur.

QVÆSTIO XX.

Eccunde sua Apostolis, Papæ & Episcopis descendit Iurisdictione?

AVTOR. I. Iurisdictione Ordinis, ad Sacramenta administranda, vna

par, & communis est omnibus ritè Ordinatis in Clero, iure diuino, sic instituyente Christo.

II. Iurisdictione exteriori fori interioris, ad regendos Fideles in conscientiis, in actu signato, immediatè à Deo est, vt Ordinis collati; at in actu exercito, ab Episcopo, subditos suos alteri subiiciente. Ita, Eph. 4. *Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam Prophetas, alios Pastores & Doctores. &c.* Quæ distinctio functionum, cum à Christo manat autore; mutari nō potest, nec à Papa, sic, vt nullus sit vsquam Episcopus.

III. Iurisdictione exteriori fori exterioris, ad regendos Fideles in foro exteriori, in Totam Ecclesiam. I. APOSTOLIS quidem data est à Christo immediatè: Ioan. 20. *Sicut misit me Pater; & Ego mitto vos.* Ita Cypr. l. de vnit. Eccl. Patet, Act. 1. in Electione Matthiæ. Et Gal. 1. *Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum Patrem.*

2. Itemque PAPA, sicut Petrus, à solo Christo immediatè suam in totum orbem, accipit Potestatem: quo de supra.

3. EPISCOPORVM autem hæc tertia Iurisdictione descendit immediatè à Papa. I. Teste figura, Num. 11. Deus auferens de spiritu Moysis, dedit LXX. lenioribus; non diminuens, ait S. Aug. *quest. 18.* sed deriuans. 2. Regimen Ecclesiasticum cum sit Monarchicum, vt parte 1. liquet, omnem in Vno reside-re Autoritatem necesse est, inque alios ab vno deriuari: vt à capite in membra, ait Cypr. l. de vnit. Eccl. 3. Si Deus eam immediatè conferret Episcopis Iurisdictione.